

ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสุภา คีลสร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-721-6

010362

} i 16369786

@

NEEDS TO DEVELOP TEACHING COMPETENCIES OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Supa Seelasorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Education Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้ผลิต	นางสุภา ศิลค์สร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ดิเรก ศรีสุโย
ภาควิชา	วิจัยการศึกษา
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัว ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอน 4 ด้านคือ ด้านการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสอนโดยทั่วไป ด้านการสอนและการจัดกิจกรรมเฉพาะ ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การฝึกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 505 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และสร้างสมการพยากรณ์ ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS.

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการ

ปฏิบัติการสอนทุกกลุ่มรรถภาพในระดับมีความต้องการพัฒนามาก

2. ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 กลุ่ม คือสถานการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนทุกกลุ่มรรถภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ อยู่ระหว่าง .326 ถึง .505 กลุ่มบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญสามารถพยากรณ์ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนได้มากกว่ากลุ่มตัวพยากรณ์อื่น ๆ

3. สมรรถภาพที่ครูประถมศึกษาเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาโดยเร่งด่วนภายใน 2 ปี คือ สมรรถภาพในเรื่องการสร้างวินัยให้แก่เด็ก การวัดและประเมินผล การผลิตและ การใช้สื่อ การสอน การเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสม การสอนซ่อมเสริม การสอนจริยธรรม การจัดศูนย์การเรียน และการฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็ก นอกจากนี้ยังมีสมรรถภาพที่น่าสนใจซึ่งครูระบุให้ความสำคัญรองลงมาคือ การสอนทักษะทางดนตรีและนาฏศิลป์ การสอนทักษะทางคณิตศาสตร์ และการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (การสอนภาษาต่างประเทศ) ส่วนสมรรถภาพความต้องการพัฒนาสมรรถภาพซึ่งมีทั้งหมด 58 สมรรถภาพนั้น ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดไว้ในรายงานการวิจัยด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เสนอแนะให้สถาบันการฝึกหัดครูร่วมมือกันจัดบริการฝึกอบรมและสร้างเสริมสมรรถภาพให้แก่ครูประถมศึกษาทั้ง โครงการระยะเร่งด่วน และโครงการระยะยาว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Needs to Develop Teaching Competencies of the Elementary School Teachers in Bangkok Metropolis.

Name Mrs. Supa Seelasorn

Thesis Advisor Dr. Derek Srisukho Ph.D.

Department Educational Research

Academic Year 1982

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the elementary school teachers' needs to develop teaching competencies. It surveyed the teachers' needs for 58 competencies and also analyzed the relationship between the teachers' background, teaching experience, school academic climate and the needs to develop the teaching competencies by the multiple regression model.

The subjects of 505 elementary school teachers were randomly sampled from schools in Bangkok. The questionnaires on needs to develop teaching competencies were used to collect the data.

The findings were as follows:-

1. The Bangkok elementary school teachers rated all competencies as needing to be developed at the high level.
2. All needs can be predicted by three groups of predictor variables. Fifty-eight multiple correlations were significant with magnitudes between .326 and .505. It was also found that the group of

variables concerned with school academic climate could predict teacher needs better than the other groups of predictor variables.

3. The competencies that elementary school teachers need to develop urgently within the first 2 years were fostering student discipline, measurement and evaluation, the use and production of teaching aids, knowledge of selecting appropriate methods of teaching, remedial teaching, teaching of ethics, learning center activities and training students in democratic practices.

The results, thus, suggested that teachers' training institutions should cooperate with one another to provide training services on the teaching competencies for elementary school teachers. It is obvious that there should be a type of short course and intensive training.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความรู้ของ อาจารย์ ดร. ตีเรก ศรีสุโข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความรู้ แนวคิด คำแนะนำ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา และศาสตราจารย์ สุ่มน อมรรวิวัฒน์ ที่ได้กรุณาอ่านวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนิสิตปริญญาโทภาควิชาวิจัยการศึกษา และอาจารย์ จวีรวรรณ แก้วไทรฮะ ที่ได้ช่วยเหลือให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ คุณลัมบุญ ศิลสร ผู้ให้การสนับสนุนในด้านทุนการวิจัย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุภา ศิลสร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๙
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑๑
กิตติกรรมประกาศ	๑๕
รายการตารางประกอบ	๑๖
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2 บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	8
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34

บทที่

หน้า

5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
	ผลการวิจัย	79
	อภิปรายผลการวิจัย	82
	ข้อเสนอแนะ	84
	บรรณานุกรม	86
	ภาคผนวก	95
	ประวัติผู้เขียน	124

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนและหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามสังกัดและเขต	28
2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตาม สังกัดและเขต	31
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบรรยากาศทางวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร	36
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนา สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	40
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนา สมรรถภาพด้านการสอนโดยทั่วไป	41
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนา สมรรถภาพด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนเฉพาะ	43
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนา สมรรถภาพด้านการใช้วัสดุกรรมและเทคโนโลยี การฝึกและจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร	46
8 สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าน้ำหนักการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ระหว่าง สถานภาพส่วนตัว ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและบรรยากาศทาง วิชาการของโรงเรียนกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการใช้ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	54

9	สหสัมพันธ์สุขภาพและค่าน้ำหนักการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ระหว่าง สถานภาพส่วนตัว ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศทางวิชาการ ของโรงเรียนกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนโดยทั่วไป	57
10	สหสัมพันธ์สุขภาพและค่าน้ำหนักการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ ระหว่างสถานภาพส่วนตัว ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และ บรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนกับความต้องการพัฒนา สมรรถภาพด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนเฉพาะ	60
11	สหสัมพันธ์สุขภาพและค่าน้ำหนักการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ ระหว่างสถานภาพส่วนตัว ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนกับความต้องการ พัฒนาสมรรถภาพด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การฝึกและ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	63
12	สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับ การตัดสินว่าเป็นความจำ เป็นเร่งด่วน เรียงลำดับตามจำนวนผู้ระบุ	68
13	สมรรถภาพด้านการสอนโดยทั่วไป ที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นความจำ เป็น เร่งด่วน เรียงตามลำดับจำนวนผู้ระบุ	69
14	สมรรถภาพด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนเฉพาะที่ได้รับการตัดสิน ว่าเป็นความจำ เป็นเร่งด่วน เรียงตามลำดับจำนวนผู้ระบุ	71
15	สมรรถภาพด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การฝึกและจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นความจำ เป็น เร่งด่วน เรียงตามลำดับจำนวนผู้ระบุ	73